

5. Pensia de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau boală profesională, conform prevederilor Legii nr. 360/2023

Art. 45.

(1) Persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de prezenta lege pot beneficia de una dintre următoarele categorii de pensii acordate în sistemul public de pensii:

- a) pensia pentru limită de vârstă;**
- b) pensia anticipată;**
- c) pensia de invaliditate;**
- d) pensia de urmaș.**

(2) În sistemul public de pensii o persoană poate beneficia de o singură categorie de pensie dintre cele prevăzute la [alin. \(1\)](#).

SECȚIUNEA a 3-a
Pensia de invaliditate

Art. 61.

(1) Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care au realizat stagii de cotizare contributive în sistemul public de pensii, care nu au împlinit vârsta standard de pensionare și care au capacitatea de muncă diminuată din cauza:

- a) accidentelor de muncă și bolilor profesionale, constatate conform legii;**
- b) altor boli și accidente care nu au legătură cu munca.**

(2) La stabilirea stagiului de cotizare contributiv realizat necesar acordării pensiei de invaliditate nu se iau în considerare perioadele în care persoana a avut calitatea de asigurat în baza unui contract de asigurare încheiat, începând cu data de 1 ianuarie 2018, în baza prevederilor art. 6 [alin. \(2\)](#) din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de urgență a Guvernului [nr. 163/2020](#), aprobată cu modificări prin Legea [nr. 168/2021](#), cu modificările ulterioare, precum și ale art. 6 [alin. \(2\)](#) și [\(3\)](#) din prezenta lege.

(3) Au dreptul la pensie de invaliditate și elevii, ucenicii și studenții care au capacitatea de muncă diminuată din cauza accidentelor de muncă și bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale.

(4) Au dreptul la pensie de invaliditate angajații români care prestează muncă în străinătate din dispoziția angajatorilor români, în condițiile legii și ale regulamentelor europene sau acordurilor bilaterale privind coordonarea sistemelor de securitate socială, după caz, dacă au înregistrat un accident de muncă și dețin un document emis conform regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială [nr. 883/2004](#) și [nr. 987/2009](#) care să ateste faptul că fac obiectul legislației de securitate socială din România, respectiv documentul portabil A1.

Art. 62.

(1) În raport cu gradul de diminuare a capacității de muncă, invaliditatea este:

a) de gradul I, caracterizată de deficiența funcțională gravă, capacitate de autoservire pierdută;

b) de gradul II, caracterizată de deficiența funcțională accentuată și capacitate de autoservire păstrată parțial;

c) de gradul III, caracterizată de deficiența funcțională medie și capacitatea de autoservire păstrată.

(2) Pentru oricare dintre gradele de invaliditate prevăzute la [alin. \(1\)](#), în funcție de diminuarea capacității de muncă și tipul raportului de muncă, capacitatea de muncă poate fi considerată păstrată pentru anumite activități profesionale, în condițiile [art. 64](#).

Art. 63.

(1) Criteriile și normele pe baza cărora se face încadrarea în gradele I, II și III de invaliditate se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu avizul Ministerului Sănătății.

(2) CNPP, prin intermediul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare INEMRCM, organizează, îndrumă și controlează activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă.

Art. 64.

(1) Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face, la cerere, până la data împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa [nr. 5](#), cu excepția urmașilor prevăzuți la art. 74 [lit. c\)](#), de către medicul specializat în expertiza medicală a capacității de muncă din cadrul INEMRCM, denumit în continuare medic expert al asigurărilor sociale.

(2) Pentru evaluarea capacității de muncă, cererea și documentele medicale ale solicitantului se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din

subordinea INEMRCM, în funcție de domiciliul solicitantului, de către acesta, respectiv de către aparținător, în cazul persoanelor nedeplasabile.

(3) Cabinetele de expertiză medicală au sediul la nivelul caselor teritoriale de pensii, în centre medicale, ambulatorii de specialitate sau în spitale, după caz. Listele cu privire la locația cabinetelor de expertiză medicală a capacității de muncă din subordinea INEMRCM se afișează public atât la sediul CNPP și la sediile fiecărei case teritoriale de pensii, cât și pe site-ul instituțiilor.

(4) În urma examinării clinice, a analizării documentelor medicale prezentate și, după caz, a avizului INEMRCM, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă.

(5) În situația în care, pentru emiterea deciziei medicale prevăzute la [alin. \(4\)](#), sunt necesare investigații sau examinări de specialitate suplimentare, medicul expert al asigurărilor sociale propune, după caz, prelungirea duratei concediului pentru incapacitate temporară de muncă, în condițiile legii.

(6) Decizia medicală prevăzută la [alin. \(4\)](#) se emite în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii și se comunică în termen de 5 zile de la emitere. În situațiile prevăzute la [alin. \(5\)](#), termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește corespunzător.

(7) Decizia medicală asupra capacității de muncă poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă emitent al deciziei. Contestația se soluționează de către comisiile medicale regionale de contestații.

(8) Comisiile medicale regionale de contestații funcționează în cadrul caselor teritoriale de pensii și în cadrul INEMRCM, după caz. Organizarea și atribuțiile acestora se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP, emis în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei legi.

(9) Contestația prevăzută la [alin. \(7\)](#) se soluționează în termen de 45 de zile de la înregistrare. Decizia emisă în soluționarea contestației se comunică în termen de 10 zile de la data soluționării.

(10) Deciziile medicale ale comisiilor medicale regionale de contestații date în soluționarea contestațiilor prevăzute la [alin. \(7\)](#) pot fi atacate la instanțele judecătorești competente în termen de 30 de zile de la comunicare, atât de persoana care a solicitat încadrarea în grad de invaliditate, cât și de mandatarul/reprezentantul său legal, după caz.

(11) Deciziile medicale asupra capacității de muncă necontestate în termen rămân definitive.

(12) Ordinul prevăzut la [alin. \(8\)](#) se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 65.

În vederea efectuării de investigații și examinări de specialitate suplimentare, CNPP, prin INEMRCM, poate încheia contracte de prestări de servicii medicale cu unități sanitare de specialitate, în condițiile legii.

Art. 66.

(1) La stabilirea pensiei de invaliditate se acordă un stagiul potențial, determinat ca diferență între stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în anexa [nr. 5](#) și stagiul de cotizare realizat până la data acordării pensiei de invaliditate.

(2) Stagiul potențial rezultat conform [alin. \(1\)](#) nu poate fi mai mare decât stagiul de cotizare pe care persoana l-ar fi putut realiza de la data acordării pensiei de invaliditate până la împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzută în anexa [nr. 5](#), la care poate solicita pensie pentru limită de vârstă.

Art. 67. -

(1) Pensionarii de invaliditate încadrați în gradul I de invaliditate au dreptul, în afara pensiei, la o indemnizație pentru însoțitor.

(2) Cuantumul indemnizației pentru însoțitor reprezintă 50% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, aferent lunii pentru care se face plata.

(3) Indemnizația pentru însoțitor se suportă de la bugetul de stat.

(4) În cazul pensionarilor încadrați în gradul I de invaliditate care beneficiază de pensie de invaliditate în mai multe sisteme de asigurări sociale, indemnizația pentru însoțitor se acordă numai de către ultimul sistem în care aceștia au fost asigurați. În cazul sistemelor de pensii neintegrate sistemului public de pensii, indemnizația acordată se compensează lunar din bugetul de stat.

Art. 68.

(1) Pensionarii de invaliditate sunt supuși periodic revizuirii medicale, în funcție de afecțiune, la intervale cuprinse între un an și 3 ani, până la împlinirea vârstelor standard de pensionare, la termenele stabilite de medicul expert al asigurărilor sociale.

(2) După fiecare revizuire medicală, medicul expert al asigurărilor sociale emite o nouă decizie medicală asupra capacității de muncă, prin care se stabilește, după caz:

a) menținerea în același grad de invaliditate;

b) încadrarea în alt grad de invaliditate;

c) redobândirea capacității de muncă.

(3) Dreptul la pensie de invaliditate se modifică sau încetează începând cu luna următoare celei în care s-a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, emisă în urma revizuirii medicale.

(4) Persoanele încadrate în grad de invaliditate au obligația să se prezinte pentru revizuirea medicală la termenul stabilit și să depună documentele medicale și rezultatele investigațiilor medicale solicitate de medicul expert al asigurărilor sociale.

(5) Revizuirea medicală se poate efectua oricând la cererea pensionarilor, dacă starea sănătății lor s-a îmbunătățit sau, după caz, s-a agravat.

(6) Decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală urmează procedurile de contestare și soluționare, conform prevederilor art. 64 [alin. \(7\) - \(11\)](#).

(7) Neprezentarea, din motive imputabile pensionarului, la revizuirea medicală atrage suspendarea plății pensiei, în condițiile legii.

Art. 69.

(1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii de invaliditate care:

a) prezintă invalidități care afectează ireversibil capacitatea de muncă;

b) au împlinit vârstele standard de pensionare prevăzute în anexa [nr. 5](#);

c) au vârsta mai mică cu până la 5 ani față de vârsta standard de pensionare și au realizat stagiul complet de cotizare contributiv, conform prezentei legi.

(2) Constatarea situațiilor prevăzute la alin. (1) [lit. a](#)) se face numai cu avizul INEMRCM, conform listei de afecțiuni ireversibile prevăzute în hotărârea Guvernului pentru aprobarea criteriilor medicale pe baza cărora se face încadrarea în grade de invaliditate, în condițiile art. 63 [alin. \(1\)](#).

(3) Avizul INEMRCM prevăzut la [alin. \(2\)](#) este obligatoriu pentru medicul expert al asigurărilor sociale și va fi pus în aplicare de acesta în termen de 10 zile de la comunicare.

Art. 70.

(1) În cazuri de neconcordanță cu starea clinică, precum și în cazurile a căror documentație impune verificarea datelor medicale, medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita avizul INEMRCM în vederea soluționării cererii de încadrare în grad de invaliditate.

(2) INEMRCM poate convoca, pentru evaluare/expertizare, persoanele încadrate în grad de invaliditate, în cazurile prevăzute la [alin. \(1\)](#), și persoanele care solicită încadrarea în grad de invaliditate.

(3) Persoanele care solicită încadrarea în grad de invaliditate, precum și persoanele încadrate în grad de invaliditate, au obligația de a se prezenta la convocarea prevăzută la [alin. \(2\)](#).

(4) Neprezentarea la convocare, din motive imputabile persoanelor, precum și refuzul de a efectua investigațiile medicale și examinările necesare pentru evaluarea/expertizarea capacității de muncă atrag respingerea cererii de încadrare în grad de invaliditate sau, după caz, suspendarea plății pensiei de invaliditate.

(5) Neprezentarea la convocare sau, după caz, refuzul efectuării investigațiilor medicale și examinărilor necesare în vederea expertizării capacității de muncă se comunică caselor teritoriale de pensii, în termen de 5 zile, de către INEMRCM.

(6) În aplicarea prevederilor [alin. \(1\) - \(5\)](#), INEMRCM emite avize și rapoarte de expertiză medicală a capacității de muncă, cu caracter obligatoriu, pentru cabinetele de expertiză medicală a capacității de muncă sau pentru comisiile medicale regionale de contestații, precum și decizii medicale asupra capacității de muncă.

(7) Avizele emise de INEMRCM vor fi puse în aplicare de cabinetele de expertiză medicală a capacității de muncă sau de comisiile medicale regionale de contestații, după caz, în termen de 10 zile de la comunicare.

(8) Deciziile medicale asupra capacității de muncă emise conform [alin. \(6\)](#) pot fi contestate în termen de 30 de zile de la comunicare la Comisia Superioară de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă din cadrul INEMRCM. Contestația se soluționează în termen de 45 de zile și se comunică în termen de 10 zile de la soluționare.

(9) Deciziile Comisiei Superioare de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă, emise în soluționarea contestațiilor, pot fi atacate la instanțele judecătorești competente în termen de 30 de zile de la comunicare.

(10) Deciziile medicale asupra capacității de muncă necontestate în termen rămân definitive.

Art. 71.

(1) Pensionarii de invaliditate, cu excepția celor prevăzuți la art. 69 [alin. \(1\)](#), sunt obligați să urmeze programele recuperatorii, în vederea reintegrării socioprofesionale.

(2) Programele recuperatorii se recomandă de medicul expert al asigurărilor sociale care a emis decizia medicală asupra capacității de muncă și sunt completate de medicul curant.

(3) Medicii experți ai asigurărilor sociale verifică respectarea programelor recuperatorii.

Art. 72.

(1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă stabilită în condițiile prezentei legi, cu valorificarea eventualelor perioade de stagiul de cotizare realizat, conform legii, pe durata pensionării de invaliditate, precum și a perioadelor prevăzute la art. 61 [alin. \(2\)](#).

(2) Transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la [alin. \(1\)](#), se face din oficiu și se acordă cuantumul cel mai avantajos.

(3) Indemnizația pentru însoțitor prevăzută la [art. 67](#) se menține și pe durata acordării pensiei pentru limită de vârstă.

(4) În situația în care pensionarii de invaliditate îndeplinesc condițiile pentru obținerea unei pensii anticipate, aceștia pot opta între pensia de invaliditate și pensia anticipată.

Art. 89.

(1) Pensia se acordă la cererea titularului dreptului sau reprezentantului legal al acestuia, depusă personal ori prin mandatar desemnat prin procură specială.

(2) Cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, în termen de 30 de zile de la data îndeplinirii acestor condiții, la casa teritorială de pensii competentă, în a cărei rază domiciliază titularul.

(3) Obligația depunerii actelor prevăzute la [alin. \(2\)](#) revine în exclusivitate titularului sau reprezentantului legal al acestuia.

(4) În aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, persoanele care au locul de ședere permanentă în străinătate pot depune cererea prin care solicită acordarea de drepturi de pensie din sistemul public de pensii, împreună cu actele prin care se face dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, la instituția de asigurări sociale competentă din statul de ședere permanentă.

(5) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor [alin. \(2\)](#) sau [\(4\)](#), poate fi retrasă la solicitarea titularului, a reprezentantului legal ori a mandatului desemnat prin procură specială, până la emiterea deciziei de pensionare.

Art. 160.

(1) Cuantumul pensiei pentru invaliditate stabilit conform prezentei legi, a cărei cauză o constituie accidentul de muncă sau boala profesională, se suportă din sumele prevăzute

pentru asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Începând cu data de la care pensia de invaliditate stabilită conform legii, ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale devine/se transformă în pensie pentru limită de vârstă, iar cuantumul pensiei în plată se suportă din bugetul sistemului de asigurări sociale.

Normele metodologice de aplicare ale Legii nr. 360/2023

ART. 61

(2) Actele la care se face referire la art. 89 alin. (2) din lege, pentru pensia de invaliditate sunt, după caz:

- a) cerere pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 6);
- b) actele menționate la alin. (1);
- c) decizia medicală asupra capacității de muncă (original);
- d) adeverința din care să rezulte data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă/copia ultimului certificat de concediu medical sau, după caz, adeverință din care să rezulte data încetării calității de asigurat (original);
- e) copie a formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă - FIAM, avizat de inspectoratul teritorial de muncă, în caz de accident de muncă;
- f) copie a fișei de declarare a cazului de boală profesională - BP2 avizată de direcția de sănătate publică în caz de boală profesională;
- g) copie a documentului portabil A1 sau a unui certificat echivalent, care să ateste aplicarea legislației de securitate socială din România, în cazul în care accidentul de muncă s-a produs în alt stat membru al UE/SEE/Elveția/Marea Britanie sau într-un alt stat cu care România aplică un instrument juridic bilateral în domeniul securității sociale.

(3) Actele la care se face referire la art. 89 alin. (2) din lege, pentru pensia de urmaș sunt, după caz:

- a) cerere pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 7);
- b) certificatul de deces al susținătorului decedat (original și copie);
- c) actele menționate la alin. (1), pentru cazurile în care susținătorul decedat nu avea calitatea de pensionar;
- d) actele de stare civilă ale urmașilor și ale reprezentantului legal, după caz (original și copie);
- e) decizia medicală asupra capacității de muncă (original);

- f) adeverința de studii, în cazul urmașilor copii în vârstă de peste 16 ani (original) sau, după caz, adeverință de studii tradusă și legalizată, în situația în care urmează studiile în străinătate (original);
 - g) actul doveditor al cauzei decesului, pentru acordarea pensiei de urmaș conform art. 76 alin. (2) din lege, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale (copie);
 - h) copie a formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă - FIAM, avizat de inspectoratul teritorial de muncă, în cazul în care decesul a fost cauzat de un accident de muncă;
 - i) copie a fișei de declarare a cazului de boală profesională - BP2 avizată de direcția de sănătate publică și copie certificat medical constatator al decesului din care să rezulte că decesul a fost cauzat de boală profesională;
 - j) copie a documentului portabil A1 sau a unui certificat echivalent, care să ateste aplicarea legislației de securitate socială din România, în cazul în care accidentul de muncă s-a produs în alt stat membru al UE/SEE/Elveția/Marea Britanie sau într-un alt stat cu care România aplică un instrument juridic bilateral în domeniul securității sociale.
- (4) Obligația depunerii actelor necesare stabilirii drepturilor de pensie, conform legii, revine în exclusivitate solicitantului.

Procedura de încadrare în grad de invaliditate

ART.67

(1) În vederea stabilirii gradului de invaliditate, evaluarea capacității de muncă se face la cererea persoanei interesate, de către medicul expert al asigurărilor sociale din cadrul cabinetelor de expertiză medicală, aflate în subordinea INEMRCM.

(2) Evaluarea capacității de muncă în vederea acordării pensiei de invaliditate se face până la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5 la lege.

(3) Evaluarea capacității de muncă în vederea acordării pensiei de urmaș copiilor prevăzuți la art. 74 lit. c) din lege, se poate face și după împlinirea vârstei standard de pensionare conform anexei nr. 5 la lege.

(4) În cazul persoanelor cu locul de ședere obișnuită pe teritoriul unui stat care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, procedura de încadrare în grad de invaliditate se efectuează cu respectarea prevederilor respectivelor instrumente juridice.

(5) În aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, la solicitarea instituției din statul în care persoana este înregistrată cu accident de muncă sau boală profesională, INEMRCM/medicul expert al asigurărilor sociale prevăzut la alin.

(1) efectuează evaluarea/expertizarea capacității de muncă și emite rapoarte de expertiză medicală/rapoarte medicale, după caz.

HG pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii s-a aflat în transparentă decizională pe site-ul MMSS în perioada 16.02.2024 - 25.02.2024

Pentru domeniul asigurării la accidente de muncă și boli profesionale au fost prevăzute reglementări privind:

- Acordarea pensiei de invaliditate elevilor, ucenicilor și studenților care au capacitatea de muncă diminuată, ca urmare a accidentelor de muncă sau bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale, chiar dacă nu au realizat stagiul de cotizare contributive;
- Actele necesare pentru acordarea pensiei de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau boală profesională;
- Efectuarea evaluării/expertizării capacității de muncă la solicitarea instituției din statul în care persoana este înregistrată cu accident de muncă sau boală profesională, (în aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte.);
- Începând cu data de la care pensia de invaliditate stabilită conform legii, ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale devine/se transformă în pensie pentru limită de vârstă, iar cuantumul pensiei în plată se suportă din bugetul sistemului de asigurări sociale